

Enviar la Correspondencia a: Cas. Correo No. 8. Sucursal 17 - Bs. Aires.

Redacción y Administración: Calle Cervantes 3039 Buenos Aires

ANUNCIOS: En un año \$ 8.— En seis meses \$ 5.— En tres meses \$ 3.— En un mes \$ 1.—

SLOVENSKI GLAS

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOSLAVA) PARA TODA SUD AMERICA

REGISTRO NACIONAL DE LA PROPIEDAD INTELLECTUAL No. 297218

FRANQUEO PAGADO Concesión N° 3158 TARIFA REDUCIDA Concesión N° 1551

LETO (AÑO) IV. BUENOS AIRES, 8 DE MARZO, AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN, 1950 Núm (Štev.) 45

ZLROM GOSPODARSKJE BLOKADE JUGOSLAVIJE Jugoslavija se spreminja v moderno industrijsko državo

Vlada FLRJ je v zadnjih mesecih sklenila več trgovinskih dogovorov z različnimi državami. Posebno pa je našla trgovinskega dogovora med vlado FLR Jugoslavije in Velike Britanije. Tuje agencije, tisk in radio so posvečali številne komentarje podpisu dogovora poudarjajoč njeno gospodarsko važnost za obe državi.

Ko je komentiral važnost angleško-jugoslovanskega trgovinskega dogovora v odnosu z napori voditeljev ZSSR in drugih kominformističnih voditeljev, da bi gospodarsko udušili Jugoslavijo, je ugotavljal londonski radio sledeče: Kominformistične države Vzhodne Evrope so morale v svojih gospodarskih odnosih ostati v mejah, ki jih je določila Moskva. V tem letu je Sovjetska zveza zahtevala od kominformističnih držav, naj znižajo na minimum svoje trgovinske odnose z Jugoslavijo. Trgovinski dogovor z Veliko Britanijo, se poudarja v Londonu, pomaga Jugoslaviji upirati se gospodarski blokadi in čuvati njeno neodvisnost. Londonski radio je poudaril, da je Jugoslavija odkrito sporočila, da dogovor ne zmanjšuje njene neodvisnosti. S podpisom tega dogovora in drugih pred kratkim sklenjenih dogovorov — je končno dejal londonski radio — se Jugoslavija ne podreduje Ameriki ali Veliki Britaniji. Nasprotno, ostaja popolnoma socialistična država. Ta dogovor se v prvi vrsti smatra kot običajen trgovinski dogovor, ki naj obema državama prinese enako gospodarsko korist. Je tudi v skladu s splošno britansko politično linijo, ki težijo po razvoju gospodarskih odnosov z državami evropskega Vzhoda.

Poudarjajoč gospodarsko važnost dogovora so ugotavljali britanski listi še posebno dejstvo, da ta dogovor razbija gospodarsko blokado, ki so jo voditelji kominformističnih držav skušali izvesti proti socialistični Jugoslaviji, da bi jo prisilili, da se pokori Moskvi. "Times" je poudarjal v svojem komentarju pod naslovom "Jugoslavija in Zahod", da je bila skoraj vsa trgovina med Jugoslavijo z ene strani ter Sovjetsko zvezo in državami Vzhodne Evrope z druge strani prekinjena preteklo pomlad, in pisal, da Jugoslavija ni imela druge izbire in da je morala menjati smer svoje trgovine, ker so omenjene države prej kupovale skoraj vse viške jugoslovanskih rudniških bogastev, lesa in drugih surovin ter proizvodov, in da se je jugoslovanska vlada opirala na Rusijo, kar se tiče strojev in materiala, ki je potreben za petletni načrt. Jugoslavija je pokazala, da je ni moč uničiti z grožnjami, je pisal list, ona dokazuje sedaj svojo zmožnost upirati se dolgemu in trajnemu pritisku. V svojem komentarju o podpisu dogovora je "Reuter" poudaril, da bo dogovor "pomagal Jugoslaviji premagati številne težkoče, ki jih je imela v zadnjih mesecih zaradi blokade ko-

minforma, ki je prikrajšala državo za razne naprave, stroje, kose strojev in surovine za industrijo".

V Franciji so mnogo pisali o novem gospodarskem dogovoru med Jugoslavijo in Veliko Britanijo. "Frane Tisseur" piše glede tega, da bo tisk Vzhodne Evrope "nedvomno uporabil to vest, da zopet začne s svojimi napadi proti Titu, ki se je prodal angleškemu imperializmu".

Resnica je mnogo bolj enostavna. Angleško-jugoslovanska konvencija je bila podpisana po večmesečnih pogajanjih. Prihaja torej za številnimi trgovinskimi dogovori, ki jih je Velika Britanija podpisala s Sovjetsko zvezo in državami ljudske demokracije, da prihrani devize in da si zagotovi nekatere surovine in živila izven dolarskega področja. Sicer pa je bil ta dogovor podpisan več ko poldrugo leto po sklenitvi angleško-poljskega dogovora, ki je tudi važen in ki ravno tako določa britanske dobave kavčuka (20.000 ton v petih letih) in britanskih industrijskih naprav (20 milijonov funtov sterlingov) in ki ravno tako določa kompenzacije za britanske industrije, katerih imovina je na Poljskem. Angleško-sovjetskim dogovorom, ki je ško-poljski dogovor je bil podpisan za še bolj obširen in na podlagi katerega se določa dobava strojev in surovin Sovjetski zvezi v zameno za sovjetsko žito.

Glede Jugoslavije gre za najvažnejši dogovor, ki ga je podpisala po prelomu s Kominformom.

Ameriški tisk in agencije so tudi pisali o podpisu angleško-jugoslovanskega trgovinskega dogovora, v katerem ne vidijo samo skupne koristi za podpisnike, pač pa tudi gospodarski polom blokade, ki so jo uvedle proti Jugoslaviji države Kominforma. Tako pravi "Associater Press", da "je ta dogovor največji, in morda najboljši trgovinski dogovor, ki ga je Jugoslavija do sedaj podpisala s kako zahodno

VELIKI USPEHI TEŽKE INDUSTRIJE V PRETEKLEM LETU — LAN-SKO LETO SO ZAČELI IZDELOVATI DOMA 500 NOVIH IZDELKOV, KI SO JIH PREJ UVAŽALI — JUGOSLOVANSKIH DELAVCEV NE PLAŠI INFORMBIROJEVSKA PROPAGANDA IN DALJE GRADIJO SVOJO SOCIALISTIČNO DOMOVINO

Z napori jugoslovanskih znanstvenikov, inženirjev, delavcev, novatorjev, racionalizatorjev je prejšnjem letu uspelo jugoslovanski industriji izdelati 500 novih izdelkov, katere so do takrat uvažali iz tujine. Petletni industrijski in elektrifikacijski plan v državi določa izgradnjo cele vrste novih industrij, ki bodo spremenile Jugoslavijo iz kmetijske v moderno industrijsko državo. Ker so ZSSR in druge države ljudskih demokracij, nehale dobavljati Jugoslaviji stroje in inštalacije, so jugoslovanski delavci sami za-

državo v svoji borbi, da se protivi gospodarskemu pritisku kominformističnih držav z Rusijo na čelu." "New York Herald Tribune" je pisal: "Ta dogovor predstavlja novo razpoko v gospodarski zavesi med Vzhodno in Zahodno Evropo, razpoka, ki se vidno širi."

Sklenitve angleško-jugoslovanskega trgovinskega dogovora so tudi takoj zabeležili in komentirali na svoj način listi in radio kominformističnih držav ter glasila komunističnih partij Zahodne Evrope.

Zavedajoč se, da je s sklenitvijo tega dogovora in vrsta drugih trgovinskih dogovorov med temi tudi zadnji podpisani z Argentino, doživela blokada proti Jugoslaviji dejansko popoln polom, so začeli kot en sam mož preprečevati svoje čitatelje in poslušalec, da se Jugoslavija "še nadalje podreja zahodnim imperialistom, da predstavlja novi dogovor "nov dokaz kolonizacije Jugoslavije" in druge podobne stvari. Nemoč in bes organizatorjev gospodarske blokade proti Jugoslaviji, ki so sramotno propadli v svojem poizkusu, se jasno odraža v vseh njihovih poročilih.

čeli izdelovati stroje. Največe uspehe pri tem je dosegla težka industrija. Tako je delovni kolektiv Litoštroja uspel izdelati turbine, ki jih nikdar prej niso izdelovali v državi, za nove številne električne hidrocentrale, ki jih gradijo v okviru petletke.

V tem podjetju gradijo sedaj turbine, katerih moč znaša 1200 HP. Te turbine so že montirane v novih hidrocentralah. Tovarna elektrotehničnih strojev v Zagrebu pa izdeluje poleg elektromotorjev izmeničnega toka tudi velike transformatorje in generatorje po 80.000 kw. Dva taka generatorja so že montirali v hidrocentrali na Mariborskem otoku. Tovarna parnih strojev Žitnjak pri Zagrebu izdeluje parne lokomotive. Tovarna Djuro Djaković v Slavonskem Brodu je lani prvič izdelala prve jugoslovanske lokomotive za industrijske potrebe in ozkotirne proge. Sedaj se pripravlja, da bo že v letošnjem letu izdelovala najtežje lokomotive za normalni tir. Ta tovarna izdeluje tudi potniške železniške vozove, jedilne vozove in pošne vozove. Številne domače tovarne izdelujejo parne kopače in drugo mehanizirano orodje za rudnike. Jugoslovanska avtomobilska industrija serijsko izdeluje tovarne avtomobile, katerih motorji imajo 70 HP. Nosilnost teh tovornih avtov je 3 tone. Po petletnem načrtu bo Jugoslavija leta 1951 izdelala 5000 tovornih avtov. Dvotonske avtobuse s 26 sedeži so izdelali že preteklo leto. Industrija motorjev v Rakovici je izdelala tri modele prvih traktorjev, ki jih bodo začeli v kratkem serijsko izdelovati.

Tovarna težkih orodnih strojev v Železniku pri Beogradu izdeluje do 150 ton težke stroje, centrifugalne kompresorje, pnevmatična kladiva in vrtnalne svedre. Najvažnejši izdelki črnega kovinarstva so raznovrstna jekla. Električna industrija izdeluje telefonske aparate, avtomatske telefone in telefonske centrale. Ista izdeluje tudi projektorje za zvočne filme. Dalje električne likalnice in kuhinjske električne kuhalnice. Posebno pozornost pa posvečajo v Jugoslaviji izdelovanju kmetijskih strojev. Jugoslovanske tovarne izdelujejo danes mlatilnice za žito, konopljo, selektorje in druge poljedelske stroje. Mehanične delavnice "Tito" v Skoplju izdelujejo selektorje za bombaž. Tudi rotacijski kopač, ki jih že doma izdelujejo po načrtu domačih strokovnjakov, veliko pripomorejo k izboljševanju obdelovanih zemljišč. Ti rotacijski kopači imajo enega ali dva motorja. Tisti, ki ima dva motorja in ki so bili izdelani po načrtih jugoslovanskih strokovnjakov, lahko izkopljejo 3000 m³ zemlje na dan. Prvič izdelujemo doma tudi gradbene stroje. (Nadaljevanje na 2. strani)

Dospel je novi polномоčni minister in veleposlanik FLRJ

Dne 7. marca je dospel v Buenos Aires novoimenovani Polномоčni Minister in Veleposlanik FLRJ v Buenos Airesu tov. Marjan Stilinovič. S tovarišem ministrom sta dospela tudi tovariša svenik Posanstva Hinko Raspor in tajnik Tone Kocjan.

Novodošli predstavniki naše domovine FLRJ so dospeji s "Conte Grande" in v pristanišču so jih sprejeli in pozdravili v imenu argentinske vlade šef državnega ceremoniala, osobje Posanstva in precejšnje število izseljencev, s katerimi se je tov. Poslanik nekaj časa razgovarjal. Po kratkem razgovoru s prisotnimi se je Poslanik v družbi svoje soproge in dveh otrok, odpeljal na svoje stanovanje.

Kulturne vesti iz Ljudske Republike Slovenije

• Januarja se je vršil v Ljubljani II. kongres ljudske prosvete Slovenije. Izvoljen je bil novi izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije, ki šteje 150 članov — najuglednejših kulturno prosvetnih delavcev. Po koncu kongresa so razdelili nagrade najboljnim kulturno prosvetnim organizacijam in društvom. Prvo nagrado v znesku 100.000 din je prejel Mestni odbor Ljudske prosvete v Celju.

• 101 letnico smrti velikega slovenskega pesnika Franca Prešerna so proslavili v Ljudski republiki Sloveniji na svečan način. Ob tej priliki so bile razdeljene tudi jubilejne nagrade zaslužnim znanstvenikom in kulturnim delavcem. Prvo nagrado po 100.000 din so prejeli znanstvenika dr. Maks Samec in dr. France Kidrič, književnik Prežihov Voranc, komponist M. L. Škerjanc in slikar Gabrijel Stupica.

• Člani zagrebske opere so gostovali v Ljubljani. Z velikim uspehom so izvedli Verdijevo opero Aido in balet Romeo in Julija od Prokofjeva. Ljubljansko občinstvo je pristrčno pozdravilo to prvo povojno gostovanje zagrebske opere v Ljubljani.

• Velika francoska umetnica M. Dela Broshellerie je imela v Ljubljani svoj tretji koncert. Kot v prvem in drugem koncertu je imela tudi tokrat velik uspeh. Poslušalci so navdušeno pozdravili njen nastop.

• V Moderni galeriji v Ljubljani je razstava slovenskih slikarjev realistov, ki so ustvarjali v razdobju od l. 1870. do l. 1900. Na razstavi je razstavljenih 87 del slovenskih realistov A. Azbeta, J. Petkovška, Janeza in Jurija Šubica, Ivane Kobilica, I. F. Franketa, S. Ogrina, M. Sternena in nekaj drugih.

• Spominsko sobo pesniku Otonu Župančiču v njegovem rojstnem kraju Vinici bo odprla sindikalna podružnica prosvetnih delavcev v Črnomlju. V spominski sobi bodo zbrane knjige, publikacije in razni drugi predmeti, ki spominjajo na življenje in delo ljud-

skega umetnika. Ves ta material bo razstavljen v sobi, kjer se je pesnik rodil.

• Predstavniki likovne umetnosti iz Trsta so obiskali Ljubljano z namenom, da si ogledajo razstavo slovenskih likovnih umetnikov G. Kosa in R. Pavloveca. Razstava Kos-Pavlovec, prirejena v šestih dvorah okusne nove zgradbe Moderne galerije je vzbudila živahno zanimanje tržaških umetnikov. Visoki umetniški nivo razstavljenih slik je obiskovalce ugodno iznenadil. Preostali čas svojega bivanja v Ljubljani so gostje izkoristili za ogled raznih umetniških in kulturnih ustanov. Med drugimi so obiskali Narodno galerijo in Univerzitetno knjižnico. Prisostvovali so tudi predstavi "Boris Godunov" v Narodnem gledališču, kjer jih je znova iznenadila umetniška igra nastopajočih igralcev.

Ob svojem odhodu so se gostje pristrčno poslovili od slovenskih umetni-

Kulturne vesti iz ostalih republik

• Beograjsko gledališče je izvedlo svojo prvo premijero v tej sezoni. To je prva uprizoritev "Fausta" po osvoboditvi in ima karakter premiere predvsem zato, ker je režiran v novi koncepciji, z novimi karakterizacijami osebnosti — posebno Mefista.

• Prvi Kongres komponistov Jugoslavije se je vršil sredi februarja v Beogradu, na katerem je bila osnovana Zveza komponistov Jugoslavije. Novo osnovana Zveza bo poleg materialne skrbi za komponiste, posvetila posebno pažnjo idejnosti muzikalnega ustvarjanja. Delovni del kongresa je obravnaval vprašanje opernega, scenskega, simfoničnega, komornega in zborkega ustvarjanja, vprašanje masovnih pesmi, folklorne, muzikalne kritike, muzikalne znanosti itd.

• V Skoplju so odprli prva gledališča šiptarske nacionalne manjšine v Makedoniji. Svečani otvoritvi so prisostvovali člani Politbiroja KP Makedonije Naumovski in ministri LR Makedonije Reis Sakiri in Dzafer Kodra. V tem gledališču bodo uprizarjali dela domačih in tujih autorjev in dela mladih pisateljev, pripadnikov šiptarske in turške nacionalne manjšine.

• V LR Hrvatski je 15 čeških in slovaških folklornih grup, sedem orkestrorov, osem zborov, 26 knjižnic in 8 čitalnic. Folklorna grupa iz Daruvarja je sodelovala na prvem festivalu Zveze kulturno-prosvetnih društev Hrvatske. Na nacionalni proslavi dneva žetve je nastopilo 11 čeških društev in grup. Na proslavi je bilo preko 4000 Čehov in Slovakov iz raznih mest LR Hrvatske.

• V Beogradu je odprta druga zvezna razstava umetniških fotografij, ki prikazuje delovni polet delavcev pri gradnji socializma. Razstavljene fotografije so veren dokument življenja v Jugoslaviji, ki so v današnji protijugoslovanski informbirojevski kampanji dokaz resnice o Jugoslaviji.

• Reprodukativni umetniki Jugoslavije so v minulemu letu uspešno gostovali v inozemstvu. Največji uspeh so dosegli mladi umetniki na mednarodnem konkurzu v Ženevi. Dragica Martinis in Vladimir Rodzak sta dobila druge nagrade (prva ni bila podeljena), Mirko Dorner je dobil kot edini čelist drugo nagrado (prva ni bila podeljena). Znani violončelist Antonijo Janigro, profesor Državnega konservatorija v Zagrebu, je uspešno gostoval v Angliji. Zagrebu, je uspešno gostoval v Angliji, Franciji, Italiji in Švici. Dirigent državnega simfoničnega orkestra v Zagrebu Milan Horvat je dirigiral nekaj

kov in izrazili željo na čim tesnejšem medsebojnim kulturnim sodelovanjem.

• "Svoboda", mesečnik Slovenske Koroške, ki ga urejajo v Celovecu, tiskajo pa na Dunaju, izhaja že tretje leto, čeravno avstrijske oblasti še vedno trdijo, da so koroški Slovenci le neznatna manjšina, ki so se že skoraj povsem stopili z Avstriji.

"Svoboda", poleg vrste naprednih članov zelo pogosto manifestira tudi svojo povezanost s Slovensko Primorsko.

• Novi slovenski kulturni film "Vode nam bodo pokorne", izdelan po scenariju mladega književnika Ivana Šinkovca, bodo kmalu predvajali domači kinematografi. Film kaže napore in uspehe delovnih ljudi Jugoslavije pri elektrifikaciji dežele. Uspeli snimki prikazujejo velika gradilišča hidrocentrale Mavrovo, Jablanice na Vlasi, hidrocentrale v Mostah in druga. Film je uspešno izrazil zamisel pisca scenarija — povezanost med prirodnimi bogastvi dežele in ustvarjalno silo jugoslovanskih narodov.

koncertov irskega simfoničnega orkestra v Dublinu. Irski tisk je zelo pohvalno pisal o njegovem dirigiranju. Samo Hubad, direktor Opere v Ljubljani je kot dirigent uspešno gostoval na Dunaju. Jugoslovanski umetniki so seznanili javnost v ostalih državah z jugoslovansko reproduktivno umetnostjo.

• MV LR Bosni in Hercegovini se je povečalo število kinematografov od 26 na 140 v času od osvoboditve do danes. Sedaj ni več nobenega okrajnega središča ali industrijskega kraja, ki ne bi imel vsaj en kinematograf.

Ekipa potujočih kinematografov so dale v preteklem letu mnogo več predstav kot v prvih letih po osvoboditvi. Povečalo se je tudi število obiskovalcev. Tako je 1948. leta filmske predstave videlo 520.000, leta 1949. pa že 1.000.000 gledalcev.

Potujoče ekipe so tekom celega leta obiskovale tudi najbolj oddaljene vasi, odhajale so v tovarne, kmečke delovne zadruge, med gozdne delavce, po šolah itd.

• Člani zagrebskega gledališča gostujejo v jugoslovanski zoni STT, kjer bodo dali pet predstav za pripadnike Jugoslovanske armade in za prebivalstvo. Predstave bodo dajali tudi v italijanskem jeziku. Zagrebški umetniki bodo izvajali operne arije, baletne točke in recitali dela jugoslovanskih književnikov.

V FLRJ so izpolnili letni plan povprečno 100 od 100

• Skupni plan republiške industrijske proizvodnje je izvršen s 102,5 odst. Od tega so izvršile plan po vrednosti: kovinska industrija 8,4 odst., kemična industrija 86 odst., tekstilna industrija 104 odst., usnjarska 110 odst., elektrondistrija 85 odst., živilska 102 odst., grafična 122 odst., industrija gradbenega materiala 86 odst., lesna industrija 103 odst.

• Državna kmetijska posestva brez ekonomij so izpolnila svoj plan proizvodnje skupaj po vrednosti 101 odst., skupno državni sektor 115,1 odst.

• Premogovniki so izpolnili plan s 106,5 odst.

• Zvezna težka industrija: železarna Jesenice 100,2 odst., šture 107,8 odst., steklarna Hrastnik 112,6 odst., tobakarna tovarna 115,8 odst.

• Plan gradenj v kapitalnih izgradnjah na prioritetnih objektih teže 96 odst., na objektih družbenega standarda 83 odst.; plan lokalnih gradenj po planu in izven plana 96 odstotkov.

• Gradbene investicije v kmetijstvu: državni sektor 100 odst., kmečke delavne zadruge 95 odst., zadruške ekonomije 82 odst., gozdarstvo 96 odst.

• Plan dohodkov je presežen za 50 odstotkov. (1665 milijonov dinarjev).

POŽAR NA "KOSMAJU"

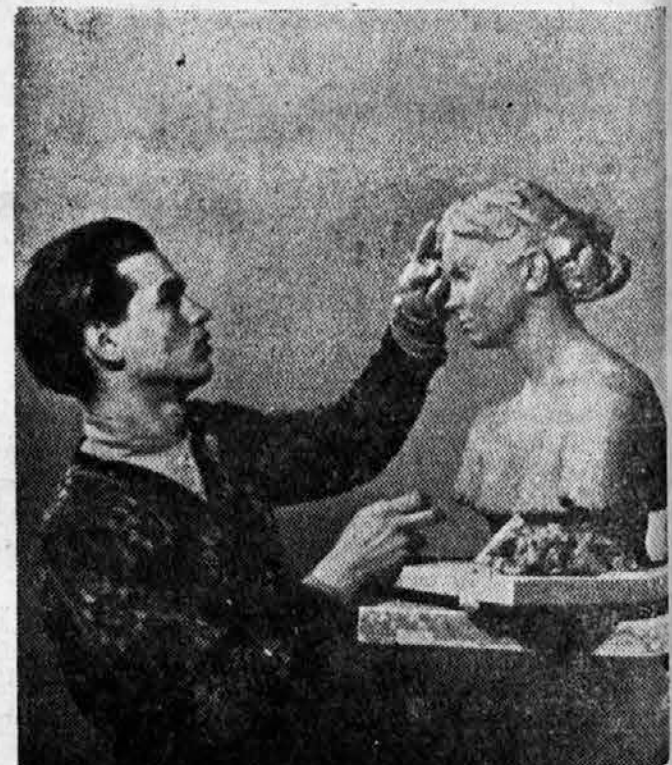
Na jugoslovanskem tovornem parniku "Kosmaj", ki je plul po Atlantskem oceanu proti Natalu, je 25. februarja nastal požar. Neki brazilski vlačilec je došel do "Kosmaja", da bi mu nudil pomoč. Požarja, kakor pravijo poročila, ni bilo mogoče pogasiti in je menda parnik popolnoma uničil. Vsa posadka pa se je pravčasno rešila.

"Kosmaj" je peljal tovor iz Buenos Airesa v Anglijo. Požar je najbrže sam nastal, kajti "Kosmaj" je bil natrpan s pogačami od sončnice in ta tovor je zelo nevaren za ogenj, ker sam na sebi povzroči ogenj, kakor se je to že večkrat zgodilo.

Podrobnosti o nesreči niso znane.

SIRITE

SLOVENSKI GLAS

Učenec akademije likovne umetnosti v ateljeju

